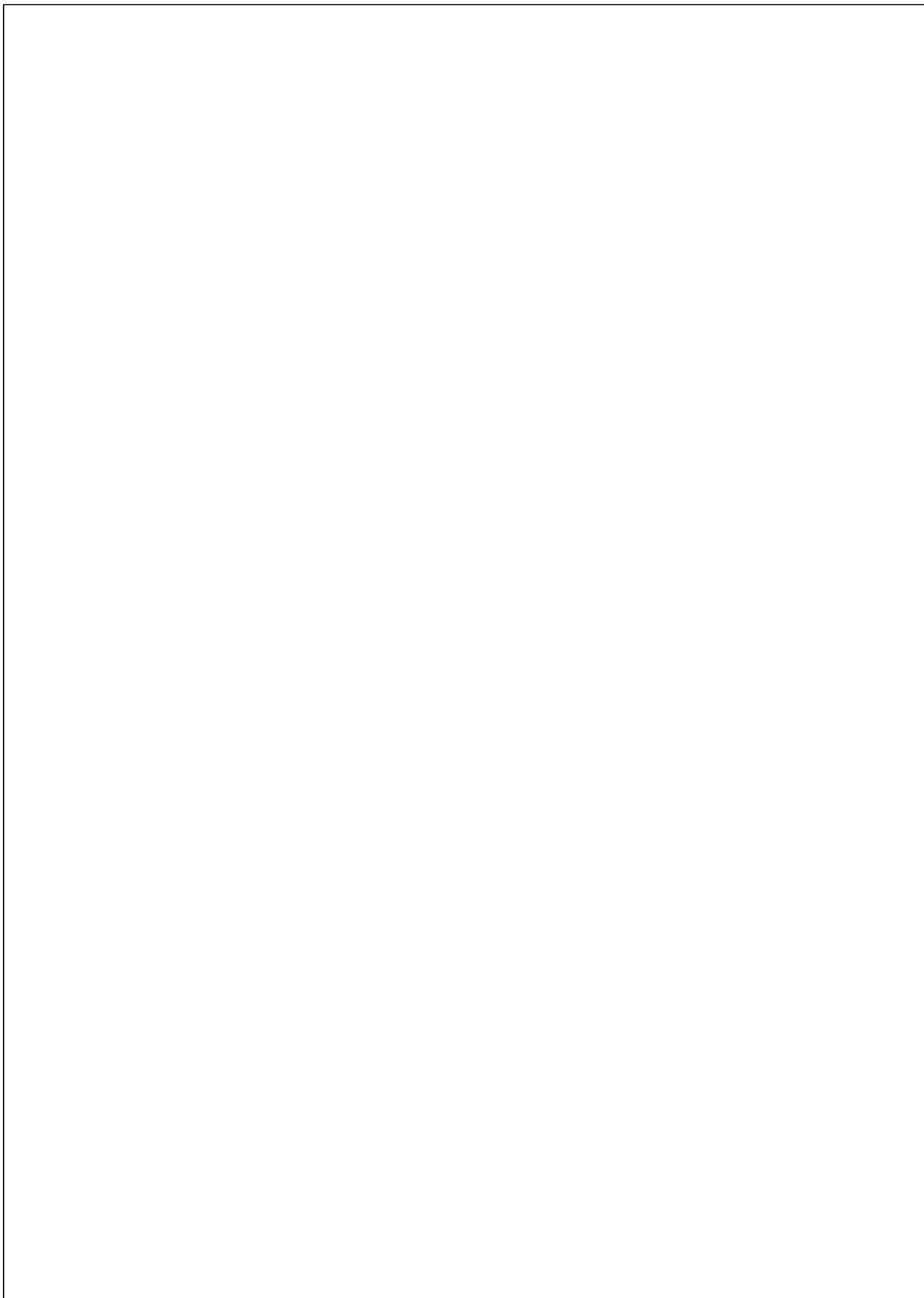

Instytut Pamięci Narodowej - Katowice

<https://katowice.ipn.gov.pl/pl3/aktualnosci/248736,Wernisaz-wystawy-Mieli-wrocic-za-14-dni-Katowice-13-pazdziernika-2026.html>
09.10.2026, 01:41

[Następny](#)

[Powrót](#)

Wernisaż wystawy „Mieli wrócić za 14 dni” - Katowice, 13 października 2026

13.10.2026

[Deportacje Górnoślązaków](#) [Tragedia Górnośląska](#)

13 października 2026 r. o godz. 17.00 w Przystanku Historia - Centrum Edukacyjnym IPN im. Henryka Sławika w Katowicach, przy ul. św. Jana 10 (3. piętro) odbędzie się wernisaż wystawy „Mieli wrócić za 14 dni”. Jest to kolejna odsłona „Tragedii Górnośląskiej” - opowieść o 279 mieszkańcach Ostropy deportowanych w 1945 r. do Związku Sowieckiego i dramacie ich rodzin. Wg obliczeń dr. Dariusza Węgrzyna 40 proc. z nich nie powróciło z zesłania.

Internowanie i deportacja przeszło 40 tys. mieszkańców regionu to jeden z głównych komponentów Tragedii Górnośląskiej 1945 r. Wielu z wywiezionych nie wróciło z zsyłki, na skutek potwornych warunków transportu, wyniszczenia ciężką pracą w sowieckich kopalniach oraz na skutek głodu i chorób. Pozbawione często jedynych żywicieli rodziny żyły w skrajnej nędzy i narażone były na rabunek i wysiedlenia z mieszkań. To wszystko odcisnęło piętno na sytuacji społecznej i gospodarczej regionu. Przez całe dekady w PRL- nie można było o tym mówić. Była to trauma, z którą społeczność regionu musiała się zmierzyć sama. Pamięć o ofiarach, opowieści tych, którzy przeżyli były jednak przechowywane w pamięci społecznej i po upadku systemu podjęto wiele inicjatyw, by upamiętnić te wydarzenia i ich ofiary. Wystawa „Mieli wrócić za 14 dni” jest jedną z form upamiętnienia - znakomitym przykładem kultywowania pamięci w środowiskach lokalnych. Wystawa została przygotowana przez dr Elżbietę Borkowską oraz pochodzące z Ostropy Urszulę Dylong i Anielę Jonderko przy wydatnym współudziale mieszkańców wsi, obecnie dzielnicy Gliwic, którzy udostępnili pamiątki po najbliższych. Wspomniane kuratorki wystawy oraz dr Węgrzyn w 2014 r. opublikowali, wydaną przez IPN oraz Muzeum w Gliwicach książkę p.t. *„Mieli wrócić za czternaście dni”. Mieszkańcy Ostropy w obozach pracy przymusowej w Związku Sowieckim (1945-1946)*. Oprócz tego ofiary internowania upamiętnia tablica wmurowana w ścianę pomnika poległych w wojnach światowych mieszkańców Ostropy.

W trakcie wernisażu będzie miała miejsce projekcja filmu „Przemilczana Tragedia 1945” w reż. Adama Turuli. Wystawę będzie można obejrzeć do 13 listopada 2026 r.

Serdecznie zapraszamy!

INSTYTUT
PAMIĘCI
NARODOWEJ

MIELI WRÓCIĆ ZA 14 DNI

Opowieść
o mieszkańcach
podgliwickiej
wsi Ostropa,
deportowanych
w 1945 r. do ZSRS
i dramacie
ich rodzin.

WERNISAŻ WYSTAWY

Scenariusz:
dr Elżbieta Borkowska,
Urszula Dylong,
Aniela Jonderko

13 X 2026
godz. 17.00

PRZYSTANEK HISTORIA

Centrum Edukacyjne
IPN w Katowicach
im. Henryka Sławika
ul. św. Jana 10, III p.

Wernisaż wystawy „Mieli wrócić za 14 dni” - Katowice, 13 października 2026
[Poprzedni Strona](#)

Katowice

Katowice

II wojna światowa

Wystawa